

prima instanță: S. Papuha
instanța de apel: L. Bulgac, N. Simciuc, A. Pahopol

nr.2ra-1409/16

DECIZIE

21 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul Valeriu Doagă
Judecătorii Ala Cobăneanu, Iuliana Oprea, Oleg Sternioală, Galina Stratulat

examinînd recursul declarat de către Ion Moruz și avocatul acestuia Andrei Briceac, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Moruz împotriva Elizavetei Moruz cu privire la partajarea averii comune în devălmășie – 75% cotă-parte din capitalul social al Societății cu răspundere limitată „Comingi”, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de Ion Moruz și menținută hotărîrea Judecătoriei Rîșcani municipiul Chișinău din 23 decembrie 2014

c o n s t a t ă

La 09 noiembrie 2012 reclamantul Ion Moruz s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Elizavetei Moruz cu privire la partajarea averii comune în devălmășie – 75% cotă-parte din capitalul social al SRL „Comingi”.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 05 mai 1977 Ion Moruz a încheiat căsătoria cu Elizaveta Moruz, iar la 07 iulie 2010 căsătoria dintre aceștia a fost desfăcută.

În anul 1998 reclamantul a aflat despre posibilitatea privatizării imobilului din mun. Chișinău str. Mitropolit Varlaam nr. 63 (hală), iar în scopul îmbunătățirii situației materiale a familiei a contribuit la angajarea soției Elizaveta Moruz în calitate de administrator al imobilului sus-menționat.

La 17 septembrie 1998 Ion Moruz a întemeiat SRL „Comingi” în vederea privatizării imobilului din litigiu, iar deoarece acesta la acel moment activa în cadrul Guvernului RM, nu avea posibilitatea legală de a fi fondator la o societate comercială, din care cauză și-a inclus soția Elizaveta Moruz în calitate de fondator a firmei cu o cotă-parte de 75%, iar pe Florin Litun – cu o cotă-parte de 25% din capitalul social.

În calitate de director al SRL „Comingi” a fost numită Elizaveta Moruz, însă întreg aportul în capitalul social (5400 lei) a fost achitat de către Moruz Ion.

La 17 noiembrie 1998 SRL „Comingi” a încheiat cu Primăria mun. Chișinău contractul de arendă nr. 3/98/072, în temeiul căruia a primit în locațiune pe o perioadă de 5 ani imobilul - hala de carne - cu suprafața de 806,6 mp, situat în mun. Chișinău str. Mitropolit Varlaam 63 lit. D, prețul locațiunii fiind stabilit în mărime de 248271, 48 lei anual.

La momentul încheierii contractului de arendă s-a achitat în avans plata de locațiune pentru o perioadă de 3 luni în sumă de 62067,87 lei.

Indică că suma dată a fost achitată din bugetul familiei, or SRL „Comingi” a fost fondată abia cu o lună înainte de încheierea contractului de arendă, neavând activitate comercială și nedispunând de mijloace financiare necesare pentru plata locațiunii.

La 16 ianuarie 2008 Moruz Ion a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Elizavetei Moruz cu privire la desfacerea căsătoriei și partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie.

Deoarece foștii soți și-au partajat unele bunuri în mod amiabil, procesul privind partajarea averii a fost încetat parțial, instanța de judecată urmînd doar să se pronunțe asupra divizării cotei sociale deținute de Elizaveta Moruz în SRL „Comingi” în mărime de 75%.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 31 decembrie 2010, a fost admisă acțiunea lui Moruz Ion, fiindu-i recunoscut cu drept de proprietate privată lui Moruz Ion cota-parte ideală de 37,5% din partea socială a SRL „Comingi” și s-a încasat de la Elizaveta Moruz în beneficiul lui Ion Moruz cheltuielile de judecată în mărime de 150 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2011, a fost casată hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 31 decembrie 2010 și s-a pronunțat o nouă hotărîre, prin care acțiunea a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul lui Elizaveta Moruz în beneficiul lui Ion Moruz a sultei în mărime de 2025 lei, echivalentul a cîte 1/2 cotă-parte din cota socială în mărime de 75 % din capitalul social al SRL „Comingi” deținută de Moruz Elizaveta, în rest acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 04 aprilie 2012, a fost admis recursul lui Ion Moruz, casate decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, fiind pronunțată o nouă hotărîre de respingere a acțiunii lui Moruz Ion ca neîntemeiată.

Consideră reclamantul că, refuzul instanțelor de judecată de a-i recunoaște dreptul de proprietate asupra 37,5 % cotă-parte ideală din fondul social al SRL „Comingi” constituie o încălcare vădită a dreptului de proprietate.

Totodată a menționat că, din conținutul deciziei instanței de recurs rezultă că instanța i-a recomandat acestuia de a se adresa cu acțiune privind încasarea sultei din echivalentul cotei sociale în mărime de 37,5% ce-i aparține, din care considerente reclamantul și s-a adresat cu prezentul litigiu.

Totuși, reclamantul optează la moment pentru atribuirea lui a cotei-părți ideale în mărime de 37,5% din fondul social al întreprinderii și nu pentru atribuirea sultei, în cazul în care aceasta la fel constituie un bun supus regimului proprietății comune în devălmășie și, potrivit normelor naționale și internaționale, poate fi partajat.

Cere reclamantul admiterea acțiunii, partajarea averii proprietate comună în devălmășie – 75 % cotă-parte din capitalul social al SRL „Comingi”, prin atribuirea

către Elizaveta Moruz a 75 % cotă-parte din capitalul social al SRL „Comingi” și atribuirea lui Ion Moruz a valorii bănești a 37,5 % cotă-parte din bunurile și veniturile de care dispune SRL „Comingi” încasate din contul pîrîtei.

La 20 mai 2014 reclamantul a depus cerere de concretizare a cerințelor, solicitînd în final partajarea averii comune în devălmășie - 75 % cotă-parte din capitalul social al SRL „Comingi”, prin atribuirea lui Elizaveta Moruz a 75 % cotă-parte din capitalul social al SRL „Comingi”, atribuirea lui Ion Moruz din contul pîrîtei a sulte de 1112925,00 lei, care reprezintă valoarea bănească a 37,5 % cotă-parte din încăperea nelocativă cu suprafața de 805,7 mp din mun. Chișinău str. Mitropolit Varlaam 63 lit. D, încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii date a indicat că, la examinarea anterioară a litigiului de partajare a averii între aceleași părți, Moruz Ion a prezentat ca probă un raport de expertiză judiciară în domeniul construcțiilor nr. 974 din 22 aprilie 2010 întocmit de Centrul Național de Expertize Judiciare. Or, potrivit concluziilor experților – valoarea încăperii nelocative cu suprafața de 805,7 mp din mun. Chișinău str. Mitropolit Varlaam 63 lit. D constituie 2967800 lei. Respectiv, reieșind din evaluarea dată și avînd în vedere că acesta de iure deține dreptul la 37,5% cotă-parte din încăperea nelocativă, îi revine o sultă de 1112925,00 lei, care și urmează a fi încasată de la pîrîtă.

Prin hotărîrea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 23 decembrie 2014, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2016, a fost respins apelul declarat de Ion Moruz și menținută hotărîrea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 23 decembrie 2014.

La 12 aprilie 2016 Ion Moruz și avocatul acestuia Andrei Briceac au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care au cerut admiterea recursului, casarea hotărîrilor judecătorești și pronunțarea unei noi hotărîri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului au indicat că, instanțele au aplicat o lege care nu trebuia aplicată și au interpretat în mod eronat legea.

Astfel, conform art. 25 al. (4) din Codul familiei, la împărțirea proprietății în devălmășie, instanța judecătorească, la cererea soților, stabilește bunurile ce urmează să fie transmise fiecăruia dintre ei. Dacă unuia dintre soți îi sunt transmise bunuri care depășesc cota ce-i revine, celuilalt soț i se poate stabili o compensație bănească sau de altă natură.

Instanța de apel a reținut faptul că, prin pretențiile formulate Ion Moruz pretinde la cota-parte dintr-un bun ce aparține unui subiect distinct, care nu se include în proprietatea comună în devălmășie și nu poate fi supus partajării între foștii soți.

Consideră că această constatare a rezultat din interpretarea eronată a prevederilor art. 150 Cod civil, potrivit căruia soțul asociatului nu poate cere divizarea părții sociale.

Instanța de apel nu a luat în considerație faptul că Ion Moruz nu pretinde la nici o cotă din bunurile care aparțin SRL „Comingi”, iar obiectul litigiului îl reprezintă partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie, care au fost dobîndite de către soți în timpul căsătoriei.

Or, bunul comun îl reprezintă cota socială obținută și deținută de către intimata Elizaveta Moruz în SRL „Comingi”.

Totodată, din prevederile art. 24 al. (1) a Legii privind societățile cu răspundere limitată rezultă că, partea socială este indivizibilă, însă indivizibilitatea părții sociale nu se echivalează cu imposibilitatea partajării acestui bun comun. La fel și art. 361 Cod civil indică că, dacă bunul proprietate comună pe cote-părți este indivizibil ori nu este partajabil în natură, împărțirea se face prin atribuirea întregului bun, în schimbul unei sulțe, în favoarea unui coproprietar.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Colegiul constată că, recursul împotriva deciziei instanței de apel din 16 februarie 2016 a fost declarat în termen, la 12 aprilie 2016.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul și a menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

S-a stabilit că, la 05 mai 1977 Moruz Ion și Moruz Elizaveta au înregistrat căsătoria, iar la 07 iulie 2010 căsătoria dintre aceștia a fost desfăcută.

La 17 septembrie 1998 a fost constituită Societatea cu răspundere limitată „Comingi” cu sediul din str. M. Varlaam 63 lit. D mun. Chișinău și cu un capital social de 5400 lei. Administrator al societății a fost desemnată Moruz Elizaveta, iar în calitate de asociați au fost desemnați Moruz Elizaveta cu cota-parte de 75% din capitalul social și Florin Litun cu cota-parte de 25% din capitalul social (f.d. 20).

Potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile rezultă că, SRL „Comingi” a devenit proprietarul încăperii nelocative cu suprafața de 805,7 mp din str. M. Varlaam 63 lit. D mun. Chișinău în temeiul contractului de vânzare-cumpărare a localului în proprietate privată nr. 3822 din 29 mai 2000 și actului de transmitere-primire nr. 515 din 06 iunie 2000 (f.d. 21).

La fel s-a stabilit că anterior, la 18 ianuarie 2008, Moruz Ion s-a adresat cu acțiune în instanța de judecată privind partajarea averii comune în devălmășie, prin care a cerut partajarea în natură a cotei sociale de 75% din SRL „Comingi”, având în vedere că aceasta a fost dobândită în timpul căsătoriei, și recunoașterea după acesta a dreptului de proprietate asupra 37,5% din partea socială în capitalul social al SRL „Comingi”.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 31 decembrie 2010, a fost admisă acțiunea lui Moruz Ion, fiindu-i recunoscut cu drept de proprietate privată ½ cota-parte ideală din partea socială a SRL „Comingi”, ceea ce constituie 37,5%.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2011, a fost casată hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 31 decembrie 2010 și pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul lui

Elizaveta Moruz în beneficiul lui Ion Moruz a sulteii în mărime de 2025 lei, echivalentul a 1/2 cotă-parte din cota socială în mărime de 75 % din capitalul social al SRL „Comingi” deținută de Moruz Elizaveta, în rest acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 04 aprilie 2012, a fost admis recursul lui Ion Moruz, casate decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, fiind pronunțată o nouă hotărîre de respingere a acțiunii lui Moruz Ion ca neîntemeiată.

Moruz Ion invocînd faptul că Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 04 aprilie 2012 a indicat că acesta nu este lipsit de dreptul de a înainta o nouă acțiune prin care să-și revendice dreptul încălcat, s-a adresat cu prezenta cerere de chemare în judecată privind partajarea averii comune în devălmășie – 75% cotă-parte din capitalul social al SRL „Comingi”, cu atribuirea lui Elizaveta Moruz a 75 % cotă-parte din capitalul social al SRL „Comingi” în schimbul unei sulte de 1112925,00 lei achitate lui Ion Moruz, care reprezintă valoarea bănească a 37,5 % cotă-parte din încăperea nelocativă cu suprafața de 805,7 mp din mun. Chișinău str. Mitropolit Varlaam 63 lit. D.

Colegiul constată ca fiind întemeiate și legale concluziile instanțelor de respingere a pretențiilor recurentului-reclamant din următoarele motive.

Societatea cu răspundere limitată este societatea comercială cu personalitate juridică al cărei capital social este divizat în părți sociale conform actului de constituire și ale cărei obligații sunt garantate cu patrimoniul societății, conform art. 2 al. (1) al Legii privind societățile cu răspundere limitată nr. 135 din 14 iunie 2007.

În continuare, aceeași lege face distincție dintre noțiunile de „capital social” și „partea socială.” Astfel, capitalul social al societății se constituie din aporturile asociaților și reprezintă valoarea minimă a activelor, exprimată în lei, pe care trebuie să le dețină societatea (art.21 al. (1)), iar partea socială reprezintă o fracțiune din capitalul social al societății al cărei quantum se stabilește în funcție de quantumul aportului și include toate drepturile și obligațiile asociatului. Partea socială este indivizibilă, dacă actul de constituire nu prevede altfel (art. 24 al. (1)).

Și art. 149 al. (1) Cod civil indică că, partea socială a asociatului societății cu răspundere limitată reprezintă o fracțiune din capitalul ei social, stabilită în funcție de mărimea aportului la acest capital. Alin. (2) al normei date stabilește prezumția că, partea socială a asociatului este indivizibilă. Asociatul poate să-și vîndă o fracțiune din partea socială deținută, numai în cazul în care actul de constituire prevede că partea socială este divizibilă. Dacă această prevedere lipsește, atunci partea socială nu poate fi împărțită între coproprietari, soți, moștenitori precum și între societățile succesoare în caz de reorganizare prin dezmembrare a asociatului persoană juridică.

Conform art. 150 Cod civil expres se instituie că, asupra părții sociale a soților în societatea cu răspundere limitată dobîndite în timpul căsătoriei se aplică regimul juridic al proprietății comune în devălmășie. Soțul asociatului nu poate cere divizarea părții sociale și nici primirea sa în societate dacă actul de constituire nu prevede altfel.

Or, articolul enunțat vine să confirme regula că toate bunurile dobîndite în timpul căsătoriei sunt proprietate comună în devălmășie a soților. Deci, dacă unul din soți în timpul căsătoriei participă la fondarea unei societăți comerciale sau procură o parte socială din mijloacele comune, partea socială instituie regimul de proprietate comună a soților. Totodată, în continuare norma enunțată stabilește imperativ că - dacă

are loc partajarea bunurilor între soți sau între foștii soți, valoarea părții sociale va fi calculată ca un bun comun, însă ea nu va putea fi divizată între soți - dacă aceasta nu este expres stabilit în actul de constituire.

Și art. 25 al. (1) din Legea nr. 135 din 14 iunie 2007 stabilește că, partea socială sau o fracțiune a părții sociale poate fi înstrăinată liber soțului, rudelor și afinilor în linie dreaptă fără limită și în linie colaterală pînă la gradul doi inclusiv, celorlalți asociați și societății, dacă actul de constituire nu prevede altfel.

Instanțele corect au determinat obiectul acțiunii formulate de Ion Moruz – partajarea a 75 % cotă-parte din capitalul social al SRL „Comingi”, cu atribuirea lui a unei sulte de 1112925,00 lei, ce reprezintă valoarea a 37,5% cotă-parte din încăperea nelocativă cu suprafața de 805,7 mp din mun. Chișinău str. Mitropolit Varlaam 63 lit. D. Or, deși recurentul-reclamant pretinde că obiectul litigiului constituie proprietate comună în devălmășie și, implicit, poate fi supus partajării, instanțele corect au determinat circumstanțele pricinii și au indicat că odată cu înființarea societății în anul 1998 aceasta a devenit un subiect de drept distinct față de asociații săi, cu un patrimoniu propriu, iar odată cu dobîndirea personalității juridice și-a asumat și răspunderea pentru obligațiile neexecutate cu toate bunurile sale.

În virtutea calității de subiect al raportului juridic civil, SRL „Comingi” a devenit la 08 iunie 2000 proprietarul încăperii nelocative cu suprafața de 805,7 mp din str. M. Varlaam 63 lit. D mun. Chișinău.

În circumstanțele date, la partajarea averii comune în devălmășie soțul poate pretinde exclusiv la cota-parte din valoarea părții sociale – fracțiunea din capitalul social, dar nu poate solicita și divizarea societății, nu poate pretinde asupra bunurilor sau echivalentul acestora, în cazul în care bunurile date constituie proprietatea exclusivă a societății.

Sunt eronate argumentele recurentului precum că partea socială include în sine și activele/pasivele societății, în cazul în care legea instituie doar dreptul la cota din valoarea cotei-părți din capitalul social (5400 lei) conform aportului asociatului.

Or, de valoarea unei părți a patrimoniului societății se poate pretinde doar în caz de lichidare a societății, conform art. 43 lit. h) din Legea privind societățile cu răspundere limitată.

Nu pot fi reținute argumentele recurentului precum că instanțele au desconsiderat existența unei practici stabilite a Curții Supreme de Justiție pe marginea unor astfel de litigii (prin decizia nr. 2ra-241/12 din 25 ianuarie 2012), în cazul în care decizia dată nu are un caracter irevocabil, or pricina civilă, de fapt instituită între părți diferite litigiului dat, a fost restituită la rejudecare.

În urma celor relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea deciziei instanței de apel și a hotărîrii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Ion Moruz și avocatul acestuia Andrei Briceac.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2016 și hotărârea Judecătorei Rîșcani municipiul Chișinău din 23 decembrie 2014, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Moruz împotriva Elizavetei Moruz cu privire la partajarea averii comune în devălmășie – 75% cotă-parte din capitalul social al Societății comerciale „Comingi” societate cu răspundere limitată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Iuliana Oprea

Oleg Sternioală

Galina Stratulat